

Viranomaisneuvottelu

Eteläisen Tolsanportin asemakaava (14201)

Aika ~~18.6.2023~~ 18.6.2024 klo 10:45-11:03 (päivämäärä tarkistettu 17.9.2025, alkuperäisessä muistiossa virheellinen vuosiluku)

Paikka Teams-kokous

Osallistujat Simon Store, Kirkkonummen kunta (pj)
Anniina Lehtonen, Kirkkonummen kunta (siht.)
Teija Tiitinen, Museovirasto
Tanja Ranta, Länsi-Uudenmaan museo
Davy Gustafsson, maanomistajien edustaja

1. Viranomaisneuvottelun avaus ja järjestäytyminen

Puheenjohtaja Simon Store ja sihteeri Anniina Lehtonen

2. Kavahankkeen esittely (Simon Store)

Tolsanportin eteläinen asemakaava-alue sijaitsee Tolsan asemanseudun kaakkoispuolella. Kaava-alue rajautuu pohjoisessa Länsiväylän keskilinjaan, idässä vireillä olevaan Tolsanjärven asemakaava-alueeseen, etelässä peltoalueeseen ja idässä metsäalueeseen. Suunnittelualue on kooltaan noin 9,8 ha. Suunnittelualueella sijaitsevat liikennealueet ovat valtion omistuksessa, mutta muuten suunnittelualueen kiinteistöt ovat yksityisten omistuksessa. Kunnalla ei ole maanomistusta alueella.

Asemakaavan tarkoituksena on toteuttaa alueelle olemassa oleviin hyviin liikenneyhteyksiin tukeutuen liike- ja toimistorakennusten sekä teollisuus- ja varistorakennusten alue. Rakennusoikeutta on asemakaavassa esitetty yhteensä noin 14 000 k-m². Kaava-alueella sijaitsee kaksi lähivirkistysaluetta (VL), joista suuremmalle on osoitettu kaksi ohjeellista hulevesien viivytykseen ja imeytykseen varattua alueen osaa, tulvareitti sekä luonnontilaisena säilytettävä alue, jolla ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka heikentäisivät tai hävittävät liito-oravan tai lepakoiden elinympäristöjä. Kaavassa on huomioitu myös liito-oravat keskeiset liikkumissuunnat (eko-1).

Elinkeinoelämän mahdollisuuksien parantaminen ja työpaikkojen lisääminen kuntakeskuksen lähialueella tukevat liikekeskustan ja Tolsan asemanseudun kehittämistä sekä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Hanke toteuttaa kuntastrategiaa ja maakuntakaavan mukaisia tavoitteita. Kaavahankkeella on merkittävä taloudellinen vaikutus kunnalle.

Muinaismuisto Storåkern sijaitsee asemakaavassa KM-korttelialueella (liikerakennusten korttelialue). Muinaismuiston säilyminen alueella aiheuttaisi kohtuutonta haittaa kaavan toteutumiselle.

Asemakaavaehdotus tulee yhdyskuntatekniikan lautakunnan ja kunnanhallituksen käsittelyyn kesäkuussa 2024 ja nähtäville elokuussa 2024. Tavoitteena saada kaava hyväksytyksi vielä kuluvan vuoden aikana.

3. Kaava-alueella sijaitseva muinaismuisto (Tanja Ranta)

Kaava-alueella sijaitsee yksi kiinteä muinaisjäänös Storåkern (1000039180) ja yksi mahdollinen muinaisjäänös Storåkern 2 (21000051496). Kaavassa muinaisjäänöksen kohdalle tulossa KM-alue eli liikerakennusten korttelialue.

Muinaismuistolain (295/1963) mukaan muinaisjäänöksen päälle ei voi osoittaa muuttuvaa maankäyttöä, joten tässä tapauksessa vaaditaan MML:n 13 §:n mukaiset neuvottelut, joissa todetaan, voidaanko kohde poistaa ja millä ehdoin.

Storåkern on esihistoriallinen matala kivilatomus kalliopohjalla. Se on muodoltaan ovaali ja halkaisijaltaan noin 3m. Kohteen tyyppin ja tarkemman ajoituksen selvittäminen vaatii lisätutkimuksia.

Kohteen Storåkern 2 sijainti on epätarkka, joten ei ole selvää sijaitseeko se kaavassa rakennettavalla alueella vai sen vaikutuspiirissä. Kohde tulee sisällyttää tarkempaan selvitykseen. Storåkern 2 on mahdollinen esihistoriallinen kivirakenne. Se on nelisivuinen latomus ja kooltaan noin 1 x 1 metriä, korkeus noin 0,2 metriä. Kohteen tarkempi arviointi vaatii kajoavaa tutkimusta.

Alueen lähistöltä on tutkittu pois aiemmin Tolsa Nedergård. Tuorein havainto lähialueelta on Storåkern 2 vuodelta 2024. Asemakaava-alueelta voi löytyä aiemmin tuntemattomia kivirakenteita, joten alueelta olisi hyvä tutkia kaikki mahdollinen pois, etteivät mahdolliset löydökset hidastaisi kaavan toteutumista esimerkiksi rakentamisvaiheessa. Aiemmin tuntemattomatkin muinaisjäänökset ovat löytyessään automaattisesti muinaismuistolain suojelemaa.

4. Keskustelua

Tavoitteena on neuvotella kajoamisen ehdoista. Muistio liitetään kaavan asiakirjoihin.

Tiitinen: Kannattaa pyrkiä siihen, että selvittäjä olisi sama toimija sekä Tolsanportin eteläisellä, että pohjoisella kaava-alueella. Ympäröivät alueet olisi hyvä kartoittaa mahdollisten uusien kohteiden varalta. Selvittäjän tulee hakea museovirastolta tutkimuslupa selvitystyön yhteydessä, jolloin museovirasto tarkistaa selvittäjän pätevyyden ja tutkimussuunnitelman. Museovirasto myös arvioi kenttäraportin laadun. Museovirastolla on laatuohjeet tutkimuksen toteuttamiseen, ne tulee huomioida toimijan valinnassa. Museovirasto voi edellyttää jatkotutkimuksia, mikäli laatutaso ei täyty. Tilauksessa tulee huomioida, että siihen sisältyy myös ajoitusnäytteet ja luonnontieteellisten analyysien toteuttaminen. Kustannusten arvioinnissa on otettava huomioon, että myös analyysikustannukset ja mahdollisesti löytyneiden metalliesineiden konservointikustannukset tulevat tilaajan maksettavaksi.

Kun tutkimukset tehdään, pyytää Museovirasto maanomistajalta sähköpostilla luvan tutkimuksen tekemiselle heidän maillaan. Jos vastausta ei saavu 2 viikossa, voidaan lupaa myöntää. Kannattaa kuitenkin kuitata asia mahdollisimman pian viestin saapumisesta, jotta tutkimukset voidaan käynnistää mahdollisimman pian.

5. Johtopäätökset ja jatkotoimet

Neuvottelun tuloksena voidaan todeta, että kohde voidaan poistaa riittävien tutkimusten jälkeen muinaismuistolain rauhoituksesta.

Kunta lähettää muistion hyväksyttäväksi ja viranomaiset tekevät tarvittavat korjaukset ja täydennykset. Kun muistio on hyväksytty, voidaan käynnistää tutkimusten kilpailuttaminen.

Ennen kaavan hyväksymiskäsittelyä valtuustossa, tulee toteuttaa tutkimukset ja laatia kenttäraportti, jotta Museovirasto voi vahvistaa, että kaavan voi viedä hyväksymiskäsittelyyn ilman muinaismuistomerkinä.

6. Viranomaisneuvottelun päättäminen

Kokous päättyi 11:03